

CENTRUM UNIJNYCH PROJEKTÓW TRANSPORTOWYCH

C U P T

**Rozwój inteligentnych systemów transportowych w ramach
Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko
2007-2014 - doświadczenia i wnioski**

**Program Operacyjny Infrastruktura
i Środowisko 2007-2013**

Oś priorytetowa VIII Transport przyjazny środowisku.

Działanie 8.3 Rozwój Inteligentnych Systemów Transportowych.

Celem działania jest usprawnienie zarządzania ruchem poprzez wdrażanie Inteligentnych Systemów Transportowych w transporcie drogowym, morskim, wodnym śródlądowym i miejskim oraz w transporcie intermodalnym.

Działania w zakresie ITS w ramach POIiŚ

W ramach działania 8.3 przeprowadzono konkurs w wyniku którego podpisano 13 umów o dofinansowanie na łączną kwotę środków UE **503 117 045,99 PLN**

Maksymalne dofinansowanie 85%, minimalna wartość projektu 8 mln PLN.

Okres kwalifikowania wydatków 01.07.2007 – 31.12.2015.

Beneficjenci – miasta na prawach powiatu, działające w ich imieniu jednostki organizacyjne oraz związki i porozumienia jednostek samorządu terytorialnego.

Poziom kontraktacji – **100%**

Poziom certyfikacji – **48,17%**

Stan na dzień 10 kwietnia 2015 r.

Zakres realizowanych projektów w ramach działania 8.3

Projekty realizowane w ramach działania 8.3 zakresem obejmowały min. elementy sterowania ruchem drogowym (3 spośród 13 projektów), takie jak:

- Systemy sterowania ruchem drogowym i jego optymalizacji;
- Znaki zmiennej treści – VMS;
- Systemy informacji parkingowej;
- Systemy kontroli przejazdu na czerwonym świetle oraz pomiaru prędkości;
- Systemy automatycznego rozpoznawania tablic rejestracyjnych;
- Dynamiczne ważenie pojazdów;
- Systemy monitorowania warunków atmosferycznych.

Zakres realizowanych projektów w ramach działania 8.3

Realizowane były także projekty z zakresu transportu publicznego (3 z 13 projektów), takie jak:

- Systemy zarządzania i monitorowania środków transportu publicznego;
- Systemy e-bilet;
- Systemy dynamicznej informacji pasażerskiej;
- Systemy optymalizujące sieci transportu publicznego;
- Systemy priorytetów dla transportu publicznego.

Pozostałe projekty łączyły zarówno elementy sterowania ruchem drogowym jak i optymalizacji transportu publicznego.

W ramach działania 8.3 nie zgłoszono projektów związanych z transportem kolejowy, lotniczym, morskim, wodnym śródlądowym oraz intermodalnym.

Ewaluacja projektów ITS w ramach działania 8.3 POIiŚ

Sierpień – Grudzień 2012 r. wykonano badanie ewaluacyjne pt. „Ocena najważniejszych problemów występujących w projektach z zakresu inteligentnych systemów transportowych w ramach działania 8.3 POIiŚ”.

Badanie wykonane przez firmę Agrotec Sp. z o.o. na zlecenie Ministerstwa Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej.

Celem badania było dokonanie oceny problemów występujących podczas realizacji projektów finansowanych w ramach działania 8.3 POIiŚ.

Badaniem ewaluacyjnym objęto interesariuszy zaangażowanych w realizację projektów ITS realizowanych ze środków UE, w tym: MRR, MTBiGM, CUPT, beneficjenci środków w ramach działania 8.3, wykonawcy systemów ITS oraz ekspertów branżowych.

Główne problemy występujące podczas realizacji projektów ITS

- Długotrwały proces przygotowania poprawnej dokumentacji aplikacyjnej;
- Brak uwzględnienia w dokumentach strategicznych (regiony, aglomeracje, miasta) oceny potrzeb oraz planów rozwoju ITS;
- Niższy priorytet realizacji projektów z zakresu ITS;
- Brak jednolitych norm i standardów ITS;
- Przedłużające się procedury przetargowe/unieważniane postępowania przetargowe na projektantów i wykonawców systemów ITS;

Główne problemy występujące podczas realizacji projektów ITS

- Korekty finansowe za uchybienia w zakresie ustawy PZP;
- Kolizje czasoprzestrzenne z innymi inwestycjami/projektami realizowanymi na terenie miast;
- Brak wiedzy/doświadczenia w realizacji projektów z zakresu ITS;
- Problemy z kalibracją i uruchomieniem systemów.

Zalecenia dla projektów ITS realizowanych z wykorzystaniem środków UE

- Odpowiedni dobór struktury organizacyjnej (kadry prowadzące projekt, sposób prowadzenia projektu);
- Odpowiednie przygotowanie SIWZ;
- Oszacowanie wartości zamówienia z dochowaniem należytej staranności;
- Wspieranie wykonawcy w uzyskiwaniu wymaganych przepisami uzgodnień i opinii;
- Gruntowna weryfikacja przygotowywanej dokumentacji projektowej;
- Zapewnienie możliwości wykorzystania danych wyjściowych z wdrażanych systemów;

Zalecenia dla projektów ITS realizowanych z wykorzystaniem środków UE

- Należyte prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych;
- Ponoszenie wydatków zgodnie z wytycznymi dot. kwalifikowalności wydatków;
- Zapewnienie odpowiedniej koordynacji realizacji różnych projektów infrastrukturalnych;
- Odpowiednie przygotowanie projektu do realizacji;
- Wymiana informacji i dobrych praktyk realizacji projektów (współpraca pomiędzy inwestorami, tworzenie partnerstwa, porozumień);
- Uwzględnienie w dokumentach strategicznych oceny potrzeb do realizacji projektów ITS.

Po co architektura?

Systemy ITS realizowane w ramach działania 8.3 POIiŚ są systemami „wyspowymi” z ograniczonymi możliwościami wymiany danych z innymi systemami, łączenia ich w większe sieci systemów. Poszczególne elementy systemów rozproszone są pomiędzy różne podmioty podlegające beneficjentom.

Zastosowanie rozwiązań architektury w projektach ITS realizowanych ze środków UE zapewni:

- Integracje z innymi systemami;
- Prostsze zarządzanie;
- Skuteczniejszą rozbudowę;
- Spójność informacji dostarczanych do użytkowników końcowych;
- Interoperacyjność elementów produkowanych przez różnych producentów.

Działania CUPT w zakresie wsparcia dla Beneficjentów – opis projektu

Realizacja projektu „*Przygotowanie ram do projektowania i wdrażania rozwiązań ITS opartych na Europejskiej Ramowej Architekturze ITS FRAME dla beneficjentów pomocy finansowej UE*”.

Cel projektu:

- Zapoznanie Beneficjentów z możliwościami wykorzystania Europejskiej Ramowej Architektury ITS FRAME jako bazy do projektowania i implementowania inteligentnych systemów transportowych;
- Podniesienie skuteczności wykorzystania środków UE;
- Wsparcie merytoryczne beneficjentów pomocy finansowej UE;
- Zapewnienie kompatybilności projektów ITS realizowanych przez Beneficjentów oraz w szczególności z Krajowym Systemem Zarządzania Ruchem realizowanym przez GDDKiA.

Wybór wykonawcy i rozpoczęcie projektu planowane jest na III kwartał 2015 roku. Pierwsze postępowanie przetargowe prowadzone w trybie dialogu konkurencyjnego unieważniono w październiku 2014 r. W ramach drugiego postępowania ogłoszonego w grudniu 2014 r. złożono 5 wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, rozpoczęcie dialogu z wnioskodawcami planowane jest na maj 2015 r.

Działania CUPT w zakresie wsparcia dla Beneficjentów – realizacja projektu

W ramach projektu przeprowadzone zostaną warsztaty w formie dialogu technicznego.

Warsztaty będą stanowić platformę wymiany dobrych i złych praktyk przy planowaniu, realizacji i nadzorowaniu projektów ITS.

Wyłoniony zostanie zespół ekspertów, który będzie prowadził nadzór merytoryczny.

Zespół będzie skupiał min. przedstawicieli GDDKiA, samorządów, sektora prywatnego – odpowiedzialnych za wdrożenia systemów ITS.

Działania CUPT w zakresie wsparcia dla Beneficjentów – wyniki projektu

Wynikiem prac zespołu oraz doradcy będą:

- Podręcznik dla wdrażających systemy ITS opisujący metodologię opracowywania architektury ITS w oparciu o projekt Europejskiej Ramowej Architektury FRAME;
- Podręcznik dla beneficjentów wdrażających systemy ITS opisujący zbiór dobrych praktyk wdrożeniowych;
- Rekomendacje dla Beneficjentów wdrażających systemy ITS;
- Propozycja opisu interfejsów, typów i przepływów danych w systemach ITS;
- Blog internetowy do wymiany dobrych praktyk, uwag i komentarzy.

ITS w projekcie Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

W ramach POIiŚ 2014–2020 nie przewidziano wyodrębnionego działania dedykowanego do wdrażania Inteligentnych Systemów Transportowych.

Systemy ITS będą stanowiły elementy wzbogacające projekty realizowane w ramach POIiŚ 2014 – 2020 dla priorytetów inwestycyjnych:

- **4.5** Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu;
- **7.1** Wspieranie multimodalnego jednolitego europejskiego obszaru transportu poprzez inwestycje w TEN-T.

Dziękuję za uwagę

Kontakt:

Paweł Szaciłło

Tel. +48 22 262 05 02

Centrum Unijnych Projektów Transportowych

ul. Bonifraterska 17

00 – 203 Warszawa